

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 128/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., B., vedené pod sp. zn. Rvp 13635/2012 až sp. zn. Rvp 13643/2012, sp. zn. Rvp 13645/2012 a sp. zn. Rvp 13647/2012 až sp. zn. Rvp 13652/2012 vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia zákazu diskriminácie upraveného v čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uzneseniami Okresného súdu Prievidza sp. zn. 9 Er 1019/2008 z 20. októbra 2011, sp. zn. 9 Er 2340/2006 z 30. marca 2012, sp. zn. 9 Er 587/2008 z 20. októbra 2011, sp. zn. 15 Er 1466/2007 z 11. júla 2007, sp. zn. 15 Er 365/2009 z 28. novembra 2011, sp. zn. 9 Er 2325/2008 z 25. októbra 2011, sp. zn. 9 Er 331/2008 z 25. októbra 2011, sp. zn. 15 Er 1280/2009 z 10. apríla 2012, sp. zn. 9 Er 2055/2006 zo 4. apríla 2012, sp. zn. 16 Er 2619/2006 z 12. apríla 2012, sp. zn. 9 Er 1027/2008 z 20. októbra 2011, sp. zn. 15 Er 1063/2008 z 23. novembra 2011, sp. zn. 15 Er 2241/2009 z 24. októbra 2011, sp. zn. 9 Er 1057/2008 z 20. októbra 2011, sp. zn. 9 Er 333/2008 z 20. októbra 2011 a sp. zn. 15 Er 1463/2007 z 2. apríla 2012 a vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6 CoE 153/2012 z 25. júla 2012, sp. zn. 3 CoE 183/2012 zo 6. augusta 2012, sp. zn. 19 CoE 31/2012 z 31. júla 2012, sp. zn. 19 CoE 71/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 4 CoE 160/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 17 CoE 29/2012 z 8. augusta 2012, sp. zn. 19 CoE 29/2012 z 31. júla 2012, sp. zn. 19 CoE 160/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 3 CoE 184/2012 z 8. augusta 2012, sp. zn. 3 CoE 197/2012 zo 6. augusta 2012, sp. zn. 17 CoE 28/2012 z 8. augusta 2012, sp. zn. 4 CoE 92/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 4 CoE 66/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 17 CoE 31/2012 z 8. augusta 2012, sp. zn. 4 CoE 28/2012 zo 7. augusta 2012 a sp. zn. 3 CoE 196/2012 z 8. augusta 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 13635/2012 až sp. zn. Rvp 13643/2012, sp. zn. Rvp 13645/2012 a sp. zn. Rvp 13647/2012 až sp. zn. Rvp 13652/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 13635/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 2. novembra 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vedené pod sp. zn. Rvp 13635/2012 až sp. zn. Rvp 13643/2012, sp. zn. Rvp 13645/2012 a sp. zn. Rvp 13647/2012 až sp. zn. Rvp 13652/2012 vo veci namietaného porušenia

základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj namietaného porušenia zákazu diskriminácie upraveného v čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a uzneseniami Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Er 1019/2008 z 20. októbra 2011, sp. zn. 9 Er 2340/2006 z 30. marca 2012, sp. zn. 9 Er 587/2008 z 20. októbra 2011, sp. zn. 15 Er 1466/2007 z 11. júla 2007, sp. zn. 15 Er 365/2009 z 28. novembra 2011, sp. zn. 9 Er 2325/2008 z 25. októbra 2011, sp. zn. 9 Er 331/2008 z 25. októbra 2011, sp. zn. 15 Er 1280/2009 z 10. apríla 2012, sp. zn. 9 Er 2055/2006 zo 4. apríla 2012, sp. zn. 16 Er 2619/2006 z 12. apríla 2012, sp. zn. 9 Er 1027/2008 z 20. októbra 2011, sp. zn. 15 Er 1063/2008 z 23. novembra 2011, sp. zn. 15 Er 2241/2009 z 24. októbra 2011, sp. zn. 9 Er 1057/2008 z 20. októbra 2011, sp. zn. 9 Er 333/2008 z 20. októbra 2011 a sp. zn. 15 Er 1463/2007 z 2. apríla 2012 a vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu postupom a uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 CoE 153/2012 z 25. júla 2012, sp. zn. 3 CoE 183/2012 zo 6. augusta 2012, sp. zn. 19 CoE 31/2012 z 31. júla 2012, sp. zn. 19 CoE 71/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 4 CoE 160/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 17 CoE 29/2012 z 8. augusta 2012, sp. zn. 19 CoE 29/2012 z 31. júla 2012, sp. zn. 19 CoE 160/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 3 CoE 184/2012 z 8. augusta 2012, sp. zn. 3 CoE 197/2012 zo 6. augusta 2012, sp. zn. 17 CoE 28/2012 z 8. augusta 2012, sp. zn. 4 CoE 92/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 4 CoE 66/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 17 CoE 31/2012 z 8. augusta 2012, sp. zn. 4 CoE 28/2012 zo 7. augusta 2012 a sp. zn. 3 CoE 196/2012 z 8. augusta 2012.

Z obsahu sťažností vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmlúv o úvere

sťažovateľka poskytla dlžníkom úvery, pričom poskytnuté peňažné prostriedky boli dlžníci povinní vrátiť podľa podmienok dohodnutých v úverových zmluvách. Na zabezpečenie úverov boli priamo v úverových zmluvách dohodnuté rozhodcovské doložky, ktorými bola v prípade sporu medzi zmluvnými stranami založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného S., a. s., B. (ďalej len „rozhodcovský súd“).

Z dôvodu, že dlžníci svoje záväzky vyplývajúce im z predmetných úverových zmlúv dobrovoľne neplnili, tieto sa stali splatnými a v nadväznosti na uvedené, sťažovateľka na podklade dojednaných rozhodcovských doložiek začala rozhodcovské konania pred zvoleným rozhodcovským súdom, ktorého rozsudky sa tak stali exekučnými titulmi, na podklade ktorých sťažovateľka iniciovala exekučné konania. Po tom, ako okresný súd poveril sťažovateľkou zvoleného súdneho exekútora vykonaním exekúcií, napádanými uzneseniami tieto exekučné konania zastavil.

V dôsledku odvolania sa sťažovateľky proti napadnutým rozhodnutiam okresného súdu krajský súd označenými uzneseniami tieto ako vecne správne potvrdil.

V sťažnostiach podaných ústavnému súdu sťažovateľka v obširnej argumentácii namieta, že postupom a uzneseniami okresného súdu a krajského súdu boli porušené ňou označené základné práva zaručené ústavou a práva zaručené dohovorom a dodatkovým protokolom, pričom k ich porušeniu malo dôjsť predovšetkým tým, že zastavením už riadne začatých a prebiehajúcich exekučných konaní, na vykonanie ktorých okresný súd už raz udelil súdnemu exekútorovi poverenia, došlo k prekročeniu právomoci okresného súdu ako súdu exekučného, v kompetencii ktorého podľa sťažovateľky nie je vecné preskúmavanie exekučných titulov. Podľa sťažovateľky okresný súd rozhodol nad rámec svojej právomoci, keď bez návrhu rozhodol o zastavení exekúcií, čím mal sťažovateľke odňať možnosť konať pred súdom, pretože sa nemala možnosť k veciam vyjadriť aj napriek tomu, že tieto rozhodnutia v konečnom dôsledku zásadným spôsobom ovplyvnili jej právne postavenie, pretože podľa sťažovateľky má síce k dispozícii exekučné tituly, a to rozhodcovské rozsudky, avšak tieto sú nevykonateľné. Uvedené pochybenie okresného súdu podľa sťažovateľky nenapravil ani krajský súd.

Sťažovateľka ďalej v sťažnostiach podaných ústavnému súdu namieta, že tak okresný súd ako ani krajský súd nenariadili v daných veciach pojednávania aj napriek tomu, že im to ukladalo ustanovenie § 57 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v znení účinnom od 9. augusta 2012, ako aj to, že obidva súdy veci nesprávne právne posúdili z hľadiska vnútroštátnej právnej úpravy v interakcii s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica Rady“), pretože sa podľa sťažovateľky žiadnym spôsobom nevysporiadali s tým, prečo dojednanie rozhodcovských doložiek v úverových zmluvách považovali za neprijateľné podmienky, a v tomto smere podľa sťažovateľky súdy nerešpektovali ani jej návrhy na prerušenie konaní na účely predloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) na podanie výkladu pojmu „*nekalá zmluvná podmienka*“ v kontexte daných vecí.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že napádanými postupmi a uzneseniami tak okresného súdu, ako aj krajského súdu došlo k porušeniu sťažovateľkou označených základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom a dodatkovým protokolom, a aby tieto uznesenia zrušil a veci vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľka zároveň požadovala priznať jej primerané finančné zadosťučinenie a úhradu trov konania pred ústavným súdom.

Okrem toho sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd vydal aj dočasné opatrenie, ktorým by odložil vykonateľnosť napadnutých uznesení krajského súdu.

II.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon

neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Podľa § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Aj keď zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, tak odvolávajú sa na ustanovenie § 31a zákona o ústavnom súde možno aj v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane citované ustanovenie § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 13635/2012 až sp. zn. Rvp 13643/2012, sp. zn. Rvp 13645/2012 a sp. zn. Rvp 13647/2012 až sp. zn. Rvp 13652/2012 a z ich obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu a krajského súdu, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd aplikujúc citované právne normy tak, že predmetné sťažnosti spojil do jedného spoločného konania, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva

alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažností je tvrdenie sťažovateľky o porušení ňou označených práv zaručených ústavou, dohovorom a dodatkovým protokolom postupmi a uzneseniami okresného súdu sp. zn. 9 Er 1019/2008 z 20. októbra 2011, sp. zn. 9 Er 2340/2006 z 30. marca 2012, sp. zn. 9 Er 587/2008 z 20. októbra 2011, sp. zn. 15 Er 1466/2007 z 11. júla 2007, sp. zn. 15 Er 365/2009 z 28. novembra 2011, sp. zn. 9 Er 2325/2008 z 25. októbra 2011, sp. zn. 9 Er 331/2008 z 25. októbra 2011, sp. zn. 15 Er 1280/2009 z 10. apríla 2012, sp. zn. 9 Er 2055/2006 zo 4. apríla 2012, sp. zn. 16 Er 2619/2006 z 12. apríla 2012, sp. zn. 9 Er 1027/2008 z 20. októbra 2011, sp. zn. 15 Er 1063/2008 z 23. novembra 2011, sp. zn. 15 Er 2241/2009 z 24. októbra 2011, sp. zn. 9 Er 1057/2008 z 20. októbra 2011, sp. zn. 9 Er 333/2008 z 20. októbra 2011 a sp. zn. 15 Er 1463/2007 z 2. apríla 2012, ako aj postupmi a uzneseniami krajského súdu sp. zn. 6 CoE 153/2012 z 25. júla 2012, sp. zn. 3 CoE 183/2012 zo 6. augusta 2012, sp. zn. 19 CoE 31/2012 z 31. júla 2012, sp. zn. 19 CoE 71/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 4 CoE 160/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 17 CoE 29/2012 z 8. augusta 2012, sp. zn. 19 CoE 29/2012

z 31. júla 2012, sp. zn. 19 CoE 160/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 3 CoE 184/2012 z 8. augusta 2012, sp. zn. 3 CoE 197/2012 zo 6. augusta 2012, sp. zn. 17 CoE 28/2012 z 8. augusta 2012, sp. zn. 4 CoE 92/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 4 CoE 66/2012 zo 7. augusta 2012, sp. zn. 17 CoE 31/2012 z 8. augusta 2012, sp. zn. 4 CoE 28/2012 zo 7. augusta 2012 a sp. zn. 3 CoE 196/2012 z 8. augusta 2012.

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom a rozhodnutiami okresného súdu

Ústavný súd v súvislosti s napádanými rozhodnutiami a postupmi okresného súdu v prvom rade poukazuje na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), podľa ktorého môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľkou označených práv alebo slobôd oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jej sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľka mala možnosť domáhať sa preskúmania napádaných uznesení okresného súdu, a to podaním riadnych opravných prostriedkov (odvolaní), ktoré napokon, ako to vyplýva zo samotných sťažností, sťažovateľka aj využila a na základe ktorých sa krajský súd ako súd odvolací v odvolacích konaniach v podstate vysporadúval s identickými námietkami proti rozhodnutiam okresného súdu, aké sťažovateľka uvádza aj v konaní pred ústavným súdom, preto ústavný súd sťažnosti sťažovateľky v týchto častiach už po ich predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na ich prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu označených práv postupom a rozhodnutiami krajského súdu

Pokiaľ ide o namietané porušenie práv postupmi a rozhodnutiami krajského súdu, námietky sťažovateľky možno sumarizovať do štyroch základných východiskových rovín. Sťažovateľka v prvom rade namieta, že (2.1) krajský súd nenapravil pochybenie okresného súdu, ktorý ako súd exekučný podľa sťažovateľky nad rámec svojich kompetencií vecne preskúmaval exekučný titul potom, čo už raz tento exekučný titul preskúmal pri vydávaní poverenia exekútorovi na vykonanie exekúcie. Okrem tohto sťažovateľka namieta, že (2.2) krajský súd nenapravil ani pochybenie okresného súdu, ktorý pri vecnom prieskume exekučného titulu (rozhodcovský rozsudok) aplikoval smernicu Rady, ktorá podľa sťažovateľky nie je prameňom práva, okrem tohto sťažovateľka namieta, že (2.3) krajský súd a tiež pred ním okresný súd hoci mali, neprerušili exekučné konanie na účely podania výkladu označenej smernice Rady a nepredložili Súdnemu dvoru na posúdenie prejudiciálnu otázku a to, či sa majú jej ustanovenia aplikované v danom prípade vykladať tak, že „... *za každých okolností zakazuje rozhodovať spory v rámci spotrebiteľských zmlúv na základe rozhodcovskej doložky prostredníctvom rozhodcovských súdov*“. Napokon sťažovateľka tiež namieta (2.4), že tak krajský súd, ako ani pred ním okresný súd nenariadili vo veci pojednávanie tak, ako im to ukladalo ustanovenie § 57 ods. 5 Exekučného poriadku, čím mali sťažovateľke odňať právo konať pred súdom.

2.1 V súvislosti s prvou skupinou námietok sťažovateľky, ktorými spochybňuje právomoc exekučného súdu k vecnému prieskumu exekučného titulu v čase po vydaní poverenia na vykonanie exekučného konania, t. j. v čase už prebiehajúceho exekučného konania, ústavný súd poukazuje na to, že Exekučný poriadok, ktorý upravuje iba dôvody, na základe ktorých exekučný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), avšak okamih resp. čas, kedy tak má alebo môže exekučný súd urobiť, Exekučný poriadok explicitne neupravuje.

Z uvedeného tak možno vyvodit' záver, že exekučný súd môže rozhodnúť o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. Z toho vyplýva, že všeobecný súd je povinný v priebehu

celého exekučného konania, resp. v ktoromkoľvek jeho okamihu ex offio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania.

Záver krajského súdu o oprávnení okresného súdu preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania a nielen pred vydaním poverenia plne korešponduje so zámerom zákonodarcu vyjadreným aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku a nielen v jeho § 44 ods. 2. Z ustanovenia § 57 ods. 1 Exekučného poriadku napr. vyplýva viacero dôvodov, kvôli ktorým exekučný súd „už začaté“ exekučné konanie zastaví, pričom viaceré z týchto dôvodov závisia práve od preskúmania exekučného titulu.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že exekučný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, ale napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť.

V súvislosti so sťažovateľkou spochybnenou kompetenciou exekučného súdu aj vecne, t. j. aj materiálne a nielen formálne preskúmať exekučný titul, ktorým je rozhodcovský rozsudok vo veciach spotrebiteľských zmlúv, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jedným z predpokladov vedenia exekučného konania je relevantný exekučný titul, keďže bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Preto je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľný právny záver krajského súdu vychádzajúci z toho, že neexistencia rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom, ktorý by bol spôsobilým exekučným titulom buď z hľadiska formálneho, alebo z hľadiska materiálneho, je dôvodom na zastavenie exekúcie.

Podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku exekúciu môže súd zastaviť aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení tohto alebo osobitného zákona. V súlade s § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví

výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) [t. j. ak rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania; ak rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,] alebo c) [t. j. ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.].

Vzhľadom na uvedené tak k sťažovateľkou namietanému (ne)oprávneniu všeobecného súdu ex offio zastaviť exekúciu začatú na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku uvádzanú v sťažnosti ústavný súd dodáva, že vedenie exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok rozhodcovského súdu, nie je skutočnosťou, ktorá by zbavovala exekučný súd povinnosti riadiť sa ustanoveniami Exekučného poriadku, ktorý v § 58 ods. 1 ustanovuje oprávnenie exekučného súdu exekúciu zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu a v § 57 ods. 2 ustanovuje oprávnenie exekúciu zastaviť aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení Exekučného poriadku [napr. § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku] alebo osobitného zákona [§ 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní].

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené, tak ako už bol učinil aj vo svojich skorších rozhodnutiach, poukazuje aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“.

Uvedené bolo podkladom, že ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

2.2 Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky týkajúca sa aplikovanej smernice Rady, ktorá podľa sťažovateľky „nemá v Slovenskej republike povahu prameňa práva a preto sa ňou exekučný súd nemohol riadiť, resp. nemohol z jej aplikácie vyvodzovať určujúce závery formujúce konečné rozhodnutie“, ústavný súd poukazuje na čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, z ktorého vyplýva, že smernica je záväzná pre každý členský štát, pre ktorý je určená, pokiaľ ide o výsledok (účel), ktorý sa má dosiahnuť. Pri uplatňovaní vnútroštátneho práva, či už ide o ustanovenia, ktoré boli prijaté skôr ako smernica alebo neskôr, je vnútroštátny súd, ktorý toto právo vykladá, povinný tak robiť, pokiaľ možno s prihliadnutím na znenie a účel smernice tak, aby sa dosiahol výsledok (účel), ktorý smernica sleduje, a tým sa dosiahol súlad s čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie [rozsudky Súdneho dvora z 13. novembra 1990, Marleasing (C 106/89, Zb. s. I 4135, bod 8), a zo 16. decembra 1993, Wagner Miret (C 334/92, Zb. s. I 6911, bod 20)]. Aj napriek nemožnosti priamej aplikácie ustanovení smernice (za stanovených podmienok) majú ustanovenia smernice Rady význam aj pri výklade a aplikácii vnútroštátneho práva vnútroštátnym súdnym orgánom (napr. IV. ÚS 467/2012). Vzhľadom na uvedené považuje ústavný súd aj túto námietku sťažovateľky týkajúcu sa neaplikovateľnosti smernice Rady v jej veciach za zjavne neopodstatnenú.

2.3 V ďalšej časti považoval ústavný súd za potrebné vyjadriť sa k námietke sťažovateľky týkajúcej sa povinnosti krajského súdu „na základe § 109 ods. 1 písm. c) OSP a čl. 267 zmluvy o fungovaní EÚ takto rozhodnúť: Konanie sa prerušuje podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP a Súdnemu dvoru Európskej únie sa na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predkladajú prejudiciálne otázky...“.

Účelom a podstatou konania o prejudiciálnej otázke je podľa stabilizovanej judikatúry Súdneho dvora spolupráca vnútroštátneho súdu so Súdnym dvorom pri výklade práva EÚ.

Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku nevzniká v každom prípade. Z primárneho práva EÚ a judikatúry Súdneho dvora vyplýva viacero výnimiek z povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku (pozri MAZÁK, J., JÁNOŠÍKOVÁ, M.: Základy práva Európskej

únie. Ústavný systém a súdna ochrana. Bratislava: IURA EDITION, 2009, s. 420), konkrétne ak:

a) odpoveď na prejudiciálnu otázku by nemala žiadny význam na vytvorenie právneho základu na rozhodnutie vo veci samej,

b) ide o otázku, ktorá bola v skutkovo a právne podobnom prípade vyriešená Súdny dvorom, alebo o právnu otázku, ktorá sa vyriešila v judikatúre Súdneho dvora bez zreteľa na to, v akých konaniach bola predložená (princíp „acte éclairé“), alebo ak

c) je výklad práva EÚ taký jasný, že nevznikajú žiadne rozumné pochybnosti o výsledku (princíp „acte clair“).

V prípade, ak sú uvedené podmienky – vzhľadom na okolnosti posudzovaného prípadu ide o podmienky uvedené v bodoch b) a c) – splnené, všeobecný súd môže a musí aplikovať právo EÚ, resp. musí mu priznať účinky závislé okrem iného aj od druhu prameňa, v ktorom je predmetné pravidlo vyjadrené, bez toho, aby sa musel obrátiť s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor.

Ústavný súd už taktiež vyjadril názor, že nie každé nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdny dvor, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom EÚ, musí mať automaticky za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 129/2010). Ústavný súd nie je ďalšou odvolacou inštanciou v otázke rozhodnutia všeobecného súdu o (ne)predložení prejudiciálnej otázky (k tomu pozri aj body 19 a 20 uznesenia Spolkového ústavného súdu BVerfG sp. zn. 2 BvR 2419/06 zo 6. mája 2008) a ani v otázke nesprávnej aplikácie práva EÚ.

Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré dostatočne odôvodňuje nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdny dvor, nepredstavuje porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozsudok Ullens de Schooten a Rezabek proti Belgicku z 20. septembra 2011, sťažnosti č. 3989/07 a č. 38353/07).

S poukazom na uvedené možno formulovať záver, že len zásadné a kvalifikované pochybenie pri rozhodovaní o (ne)predložení prejudiciálnej otázky, ktoré môže spočívať

vo svojvoľnom či na prvý pohľad celkom nesprávnom nepredložení prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru v prípade, keď súd sám o interpretácii práva EÚ mal pochybnosti a predbežnú otázku nepredložil, má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, keďže týmto spôsobom by bola svojvoľne popretá právomoc Súdneho dvora (II. ÚS 129/2010, porovnaj aj rozhodnutie Spolkového ústavného súdu BVerfGe 82, 159 a uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 154/08 z 30. júna 2008).

S prihliadnutím na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa všeobecne uznanej zásady, v zmysle ktorej všeobecný súd nielen pozná právo, ale si je zároveň vedomý účinkov, ktoré právo v podobe, v akej ho súd aplikuje, vyvoláva vo vzťahu k procesnoprávnemu alebo hmotnoprávnemu postaveniu nositeľa práva na súdnu ochranu (pozri napr. IV. ÚS 108/2010), bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či v danom prípade nebolo povinnosťou krajského súdu predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru a či v dôsledku nesplnenia tejto povinnosti možno uvažovať o porušení sťažovateľkou označeného základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej je vecou vnútroštátneho (všeobecného) súdu, pred ktorým začal spor a ktorý nesie zodpovednosť za rozhodnutie vo veci samej, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozhodnutia Súdneho dvora o prejudiciálnej otázke na vydanie rozhodnutia vo veci samej, relevantnosť otázok, ktoré Súdnemu dvoru položí (napr. IV. ÚS 206/08, II. ÚS 129/2010, II. ÚS 163/2010), ako aj to, či sú splnené predpoklady, za ktorých vnútroštátny súd konajúci o veci nemá povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru (m. m. IV. ÚS 108/2010).

V sťažnosti podanej ústavnému súdu sama sťažovateľka uvádza, že „... *exekučný súd svoje rozhodnutie založil aj na viacerých rozhodnutiach Súdneho dvora Európskej únie...*“, a tiež aj z iných rozhodnutí v obdobných veciach sťažovateľky vyplýva, že odvolacie súdy potvrdzovali rozhodnutia okresných súdov o zastavení exekučných konaní vykonávaných

na základe rozhodcovských rozsudkov z úverových zmlúv, na základe „... zistenia, že sa vymáha plnenie zo spotrebiteľskej formulárovej zmluvy a rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Záver o neprijateľnej a teda neplatnej rozhodcovskej doložke založil (okresný súd, pozn.) na hrubej nerovnováhe v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a tiež aj z tzv. geografických dôvodov a neprijateľného miesta rozhodcovského konania, keďže miesto rozhodcovského konania sa dohodlo na druhom konci republiky.“, pričom pri tejto argumentácii bolo poukazované aj na relevantnú judikatúru Súdneho dvora (napr. rozsudok Súdneho dvora C-240/08 -C-241/98 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom) vzťahujúcu sa na skutkovo a právne obdobné prípady (neprijateľnosť miesta rozhodcovského konania), ktorá podľa názoru ústavného súdu bola dostatočným základom pre rozhodnutie vo daných veciach, bez potreby súdu predkladať v tejto už tak ustálenej otázke prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru. Uvedené odôvodňuje, prečo by v danom prípade nebol krajský súd povinný požiadať Súdny dvor o rozhodnutie o prejudiciálnej otázke.

2.4 K námietke sťažovateľky, v zmysle ktorej postupoval krajský súd neústavne, ak v rámci napadnutého exekučného konania nenariadil verejné pojednávanie, ústavný súd poukazuje na právny názor najvyššieho súdu vyjadrený napr. v uznesení sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. marca 2012, podľa ktorého v štádiu exekučného konania, pri ktorom všeobecný súd skúma, či exekučný titul je alebo nie je v rozpore so zákonom podľa ustanovení Exekučného poriadku, sa vychádza z exekučného titulu, pričom v tomto štádiu všeobecný súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 OSP), vzhľadom na to postačuje, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu vrátane do neho založených listín. Ústavný súd uvedený právny názor považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný (napr. IV. ÚS 456/2012, IV. ÚS 467/2012), a preto hodnotí aj túto námietku sťažovateľky za neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Okrem uvedeného, v súvislosti s konaním tak okresného súdu, ako aj krajského súdu, ktoré malo byť podľa sťažovateľky v rozpore s § 57 ods. 5 Exekučného poriadku (účinného od 9. augusta 2012, pozn.), ústavný súd ešte nad rámec podotýka, že tak napadnuté

rozhodnutia okresného súdu, ako aj napadnuté rozhodnutia krajského súdu boli prijaté ešte pred 9. augustom 2012, keď nadobudla účinnosť novela Exekučného poriadku zákonom č. 230/2012 Z. z., ktorým sa dopĺňal Exekučný poriadok.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že medzi argumentáciou sťažovateľky o porušení právnych predpisov, ktoré „prima facie“ neboli porušené napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov, resp. v danom prípade porovnaním účinnosti namietanej právnej úpravy a časového hľadiska, v ktorom boli napadnuté rozhodnutia tak okresného súdu, ako aj krajského súdu vydané, je zrejmá absencia príčinnej súvislosti a v nadväznosti na to, sú podané ústavné sťažnosti v konaní pred ústavným súdom nedôvodné.

V kontexte s už uvedeným ústavný súd dodáva, že právny zástupca sťažovateľky aj takýmto spôsobom zahlcuje ústavný súd podaniami, o ktorých je/musí si byť už dopredu vedomý, že nebudú v konaní pred ústavným súdom vzhľadom na rovnaký spôsob ich vybavenia v predošlom období, alebo z dôvodu namietania neexistujúcich porušení základných práv a slobôd, úspešné a ktorých spracovanie z hľadiska časového a kapacitného bráni ústavnému súdu venovať sa tým veciam, ktoré si zasluhujú pozornosť, dokonca i jeho zásah (napr. I. ÚS 3/2013).

Ústavný súd sumarizujúc dosiaľ uvedené dospel k záveru, že krajský súd postupoval ústavne konformným spôsobom, keď napádanými uzneseniami potvrdil uznesenia okresného súdu o zastavení exekučných konaní.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu nad rámec už uvedeného ústavný súd navyše poukazuje aj na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj základné právo vlastníť majetok a právo na ochranu majetku, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo teda možno uvažovať len vtedy,

ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo aj k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavno-procesných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v čl. 6 ods. 1 dohovoru, prípadne v spojení s ich porušením (m. m. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 326/07, IV. ÚS 456/2012, I. ÚS 127/2011).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažností sťažovateľky dospel k záveru, že medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a obsahom základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru a v čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie, a preto sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnostiach už nerozhodoval.

Súčasne ústavný súd dáva sťažovateľke na vedomie, že v prípade opakujúcich sa sťažností založených na tých istých skutkových a právnych okolnostiach, ústavný súd rozhodne bez odôvodnenia iba s poukazom na svoje v týchto okolnostiach identické rozhodnutie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2013